

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. gegužės 20 d.*

Byloje C-138/09

dėl *Tribunale ordinario di Palermo* (Italija) 2009 m. sausio 23 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2009 m. balandžio 15 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Todaro Nunziatina & C. Snc

prieš

Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell'Emigrazione della regione Sicilia,

* Procedo kalba: italy.

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai C. Toader, K. Schiemann, P. Kūris (pranešėjas) ir L. Bay Larsen,

generalinis advokatas N. Jääskinen,
posėdžio sekretorė R. Šereš, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. kovo 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell'Emigrazione della regione Sicilia*, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* F. Arena,

— *Todaro Nunziatina & C. Snc*, atstovaujamos advokato G. Bentivegna,

— Europos Komisijos, atstovaujamos D. Grespan,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1995 m. gegužės 11 d. Komisijos sprendimo SG (95) D/15975 (Valstybės pagalba NN 91/A/95) dėl 1991 m. gegužės 15 d. Sicilijos regiono įstatymo Nr. 27 dėl užimtumo rėmimo (toliau – 1995 m. sprendimas) ir 2002 m. spalio 16 d. Komisijos sprendimo 2003/195/EB dėl pagalbos schemos, kurią Italija ketina įgyvendinti skatindama užimtumą Sicilijos regione – C 56/99 (ex N 668/97) (OL L 77, 2003, p. 57), aiškinimu ir šių nuostatų galiojimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp Sicilijoje (Italija) įsteigtos bendrovės *Todaro Nunziatina & C. Snc* (toliau – *Todaro Nunziatina*) ir *Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell'Emigrazione della regione Sicilia* (Sicilijos regiono darbo, socialinės apsaugos, profesinio mokymo ir emigracijos vietos valdžios administracija; toliau – administracija) dėl 45 320,64 euro sumos sumokėjimo kartu su įstatyme numatytais delspinigiais, kaip paramos, numatytos 1991 m. gegužės 15 d. Sicilijos regiono įstatymo Nr. 27 dėl užimtumo rėmimo (GURS, Nr. 25, 1991 m. gegužės 18 d., toliau – Įstatymas 27/91) 10 straipsnyje.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 3 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [EB 88] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1) 1 straipsnio c punkte nurodyta:

„Šiame reglamente:

<...>

- c) „nauja pagalba“ – tai visa pagalba, t. y. pagalbos sistemos [schemos] ir individuali pagalba, kuri nėra egzistuojanti pagalba, įskaitant egzistuojančios pagalbos pakeitimus.“
- 4 1995 m. sprendime Europos Bendrijų Komisija nepateikė prieštravimų dėl Įstatyme 27/91 numatytų pagalbos priemonių, nes, jos nuomone, šios priemonės suderinamos su EB sutartimi. Be to, šiame sprendime Komisija nurodė atitinkamai valstybei narei iš naujo pranešti apie nagrinėjamą įstatymą, jei po 1997 m. šiai pagalbai būtų suteiktas pakartotinis finansavimas.

- 5 Sprendimo 2003/195 motyvų 10 punkte Komisija nurodė, kad „[1997 m. gegužės 27 d. Sicilijos regiono įstatymo Nr. 16, kuriuo patvirtinamos išlaidos ir leidžiama naudoti 1997 finansinių metų regiono biudžeto bendrųjų lėšų rezervą] (GURS, Nr. 27, 1997 m. gegužės 31 d., toliau – Įstatymas 16/97), 11 straipsnio 1 dalis susijusi su [Įstatymo 27/91] 10 straipsnyje nustatytos ir 1995 m. lapkričio 14 d. Komisijos patvirtintos pagalbos schemos (NN 91/A/95), kurios galiojimas baigėsi 1996 m. pabaigoje, pakartotiniu finansavimu 1997 m. ir 1998 metais.“
- 6 Sprendimo 2003/195 1 straipsnyje nurodyta:

„1997 m. gegužės 27 d. Sicilijos regiono įstatymo Nr. 16 11 straipsnio 1 dalyje numatyta pagalbos schema, kurią Italija ketina įgyvendinti, yra nesuderinama su bendrąja rinka.

Todėl ši pagalbos schema negali būti įgyvendinama.“

Nacionalinės teisės aktai

- 7 Įstatymo 27/91 9–11 straipsniuose numatyta įvairių formų pagalba, kuria siekiama Sicilijoje skatinti užimtumą.

8 Įstatymo 27/91 10 straipsnyje visų pirma nurodyta, kad:

„1. *Assessore regionale per il lavoro, la previdenza sociale, la formazione professionale e l'emigrazione* leido, taip pat ir kalbant apie 1988 m. lapkričio 8 d. Regiono įstatymo Nr. 35 8 straipsnyje numatytus susitarimus, suteikti įmonėms, veikiančioms amatininkų, turizmo ir aplinkos sektoriuose, taip pat į profesinius registrus įrašytiems darbdaviams, kurie darbuotojus įdarbina pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis pagal 1984 m. spalio 30 d. Įstatymo dekretą Nr. 726, pertvarkyto į 1984 m. gruodžio 19 d. Įstatymą Nr. 863, 3 straipsnį ir remdamiesi projektais, kuriuos iš anksto patvirtina *Commissione regionale per l'impiego* (Regiono įdarbinimo komisija), darbo užmokesčio paramą, lygią:

- a) 30 % kolektyvinėse sektorinėse sutartyse numatyto darbo užmokesčio visam profesinio parengimo ir profesinės patirties sutarties galiojimo laikotarpiui. Ši parama padidinama iki 50 %, jeigu darbuotojai įdarbinami įgyvendinant projektus pagal 1988 m. lapkričio 8 d. Regiono įstatymo Nr. 35 8 straipsnyje numatytus susitarimus arba 9 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais;
- b) 50 %, 40 % arba 25 % kolektyvinėse sektorinėse sutartyse numatyto darbo užmokesčio, atitinkamai pirmaisiais, antraisiais ir trečiaisiais metais, jeigu pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis įdarbinti darbuotojai paliekami dirbti neterminuotam laikotarpiui. Parama padidinama iki 65 %, 50 % ir 50 % atitinkamai pirmaisiais, antraisiais ir trečiaisiais metais 9 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais.

2. 1 dalyje numatytos priemonės taikomos įdarbinimui pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis, sudarytas nuo pirmosios mėnesio, einančio po mėnesio, kurį įsigaliojo šis įstatymas, dienos iki 1996 m. gruodžio 31 d., su sąlyga, kad dvylika mėnesių iki įdarbinimo sutarčių sudarymo įmonės nesumažino darbuotojų skaičiaus. Kalbant tik apie b punkte numatytus atvejus, 1 dalies nuostatos taip pat taikomos, kai

iki šio laikotarpio pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis įdarbinti darbuotojai per nurodytą laikotarpį paliekami dirbti neterminuotam laikotarpiui.

<...>“

- 9 Įstatymo 16/97 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„[Įstatymo 27/91] 10 straipsnio tikslais 1997 finansiniams metams patvirtinama papildoma 82000 milijonų ITL suma (33709 skyrius). 1999 m. gruodžio 31 d. terminas, numatytas 1997 m. kovo 7 d. Regiono įstatymo Nr. 6 69 straipsnyje, taikomas ir paramai pagal [Įstatymo 27/91] su vėlesniais pakeitimais ir papildymais 9 ir 10 straipsnius.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 10 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Todaro Nunziata* pateikė administracijai prašymą suteikti pagalbą pagal Įstatymo 27/91 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktus už dviejų darbuotojų įdarbinimą pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis, kurios vėliau buvo pakeistos į neterminuotas sutartis. Šiuo tikslu ji pateikė šešis prašymus suteikti paramą už laikotarpį nuo 1996 m. birželio 1 d. iki 1999 m. rugsėjo 30 d.

11 Administracijai nesumokėjus prašomos pagalbos, *Todaro Nunziatina* pareiškė jai ieškinį *Tribunale ordinario di Palermo*, prašydama priteisti 45 320,64 euro sumą kartu su įstatyme numatytais delspinigiais. Administracija prieštarauja šiam prašymui iš esmės teigdama, jog negali sumokėti šios pagalbos dėl Sprendimo 2003/195.

12 Šiomis aplinkybėmis *Tribunale ordinario di Palermo* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar atsižvelgiant į tai, kad [Įstatymo 27/91] 10 straipsniu Sicilijos regiono įtvirtintoje pagalbos schemoje (pateikta Nr. 91/A/95) numatytas paramos mechanizmas mažiausia dvejiems ir daugiausia penkeriems metams (2 metai įdarbinti pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis ir daugiausia 3 metai, jeigu profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartys pakeičiamos neterminuotomis darbo sutartimis), [Komisija] [1995 m. sprendimu], kuriuo pritarė pagalbos schemos įgyvendinimui, ketino:

— pritarti šiam kompleksiniam pagalbos trukmės pailginimui ir sumos padidinimui (2 metais + 3 metais) ar, atvirkščiai,

— pritarti išimtinai ir alternatyviai paramai, suteikiamai už įdarbinimą pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis (dvejų metų laikotarpiui), arba paramai, suteikiamai už darbuotojų, iš pradžių įdarbintų pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis, sutarčių pakeitimą neterminuotomis sutartimis (numatytiems trejiems metams po sutarčių pakeitimo)?

2. Ar 1997 finansinių metų terminas taikyti valstybės pagalbą, kuri [Komisija] nurodė [1995 m. sprendime] patvirtindama [Įstatymo 27/91] 10 straipsnyje įtvirtintą schemą, turi būti suprantamas:

— kaip terminas pirminei išlaidų, skirtų pagalbai, kuri turėtų būti išmokėta kitais metais, sąmatai pateikti (pagal įvairius galimus nurodytos pagalbos išaiškinimus) ar

— kaip galutinis terminas kompetentingoms regiono įstaigoms faktiškai išmokėti paramą?

3. Ar įdarbinant pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis [Įstatymo 27/91] 10 straipsnio prasme, pavyzdžiui, 1996 metų sausio 1 d., taigi per laikotarpį, kuriuo taikoma [1995 m. sprendime] numatyta pagalba, Sicilijos regionas galėjo (ir privalėjo) konkrečiai taikyti nagrinėjamą pagalbos schemą visiems patvirtintiems metams (t. y. 2+3 m.), taip pat ir tada, kai, kaip šiuo atveju, taikant patvirtintą schemą faktiškai parama buvo mokama iki 2001 m. gruodžio 31 d. (t. y. 1996 m. + 5 metai = 2001)?

4. Ar [Komisija] <...> savo Sprendimu 2003/195, kurio 1 straipsnyje numatyta: „[Įstatymo 16/97] 11 straipsnio 1 dalyje numatyta pagalbos schema, kurią Italija

ketina įgyvendinti, yra nesuderinama su bendrąja rinka. Todėl ši pagalbos schema negali būti įgyvendinama“, ketino:

- nepritarti [Istatymo 16/97] 11 straipsnyje numatyta „naujai“ pagalbos schemai, nes, jos manymu, ji yra „autonominė“ sistema, kurios tikslas yra pratęsti [Istatymo 27/91] 10 straipsnyje įtvirtintos pagalbos taikymo laikotarpį po 1996 m. gruodžio 31 d., kartu įtraukiant išlaidas už įdarbinimą ir (arba) sutarčių pakeitimą 1997 ir 1998 metais,

- ar, atvirkščiai, iš tikrųjų sukliudyti regionui gauti finansinių išteklių, taip siekiant sukliudyti faktiškai išmokėti valstybės pagalbą, numatytą [Istatymo 27/91] 10 straipsnyje, net ir už įdarbinimą ir (arba) sutarčių pakeitimą iki 1996 m. gruodžio 31 d.?

5. Jeigu [Sprendimas 2003/195] turi būti aiškinamas pagal 4 klausimo pirmąją prielaidą: ar toks sprendimas yra suderinamas su [EB 87] straipsnio išaiškinimu, kuriuo Komisija grindė analogiškus atvejus, susijusius su atleidimu nuo socialinio draudimo įmokų už profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis, numatytas 1999 m. gegužės 11 d. Sprendime 2000/128/EB [dėl Italijos įgyvendintų pagalbos schemų, apimančių užimtumui skirtas priemones (OL L 42, 2000, p. 1)] (<...> kuriuo buvo aiškiai remtasi grindžiant 2002 metais priimtą nepalankų sprendimą) ir 2003 m. gegužės 13 d. Sprendime 2003/739/EB (dėl pagalbos schemos, kurią Italija ketina įgyvendinti skatindama užimtumą Sicilijos regione (OL L 267, p. 29)] <...>?

6. Jeigu [Sprendimas 2003/195] turi būti aiškinamas pagal 4 klausimo antrąją prielaidą: kaip turi būti aiškinamas ankstesnis sprendimas dėl pagalbos priemonių

patvirtinimo, atsižvelgiant į būdvardžiui „vėlesnis“ priskirtiną dvigubą prasmę: „vėlesnis Komisijos sprendime nustatyto biudžeto atžvilgiu“ ar „vėlesnis iki 1996 m. biudžeto regiono suteikto finansavimo atžvilgiu“?

7. Galiausiai, kokią pagalbą Komisija laiko teisėta ir kokią neteisėta?

8. Kuri pagrindinės bylos šalis [(*Todaro Nunziatina* ar administracija)] turi pateikti įrodymų, kad nebuvo viršytas pačios Komisijos patvirtintas biudžetas?

9. Ar aplinkybė, kad gali būti pripažinta, jog įmonėms gavėjoms turi būti sumokėti įstatyme numatyti delspinigiai už vėlavimą sumokėti teisėtą ir patvirtintą paramą, yra svarbi nustatant galimą biudžeto, iš pradžių patvirtinto 1995 m. sprendimu <...>, viršijimą?

10. Jeigu pripažinimas svarbus nustatant biudžeto viršijimą, kokio dydžio delspinigiai turi būti sumokėti?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl antrojo, penktojo ir aštuntojo klausimų priimtimumo

Dėl penktojo klausimo priimtimumo

— Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

- ¹³ Komisijos nuomone, šis klausimas susijęs su Sprendimo 2003/195 galiojimu. Ji teigia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar šis sprendimas suderinamas su EB 87 straipsnio aiškinimu, kuriuo Komisija rėmėsi Sprendimuose 2000/128 ir 2003/739. Šiuo atžvilgiu Komisija pastebi, kad penktasis klausimas yra visiškai nesvarbus siekiant išspręsti pagrindinę bylą.
- ¹⁴ *Todaro Nunziatina* tvirtina, kad šis klausimas nėra svarbus sprendimui pagrindinėje byloje, nes Sprendimai 2000/128 ir 2003/739 susiję su kitokiomis nei pagrindinėje byloje nagrinėjamosiomis situacijomis.

— Teisingumo Teismo vertinimas

- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas uždavė klausimą dėl Sprendimo 2003/195 galiojimo vertinimo.
- 16 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas gali nuspręsti neatsakyti į prejudicinį klausimą, susijusį su Bendrijos teisės akto galiojimo įvertinimu, jei yra akivaizdu, kad toks įvertinimas, kurio prašo nacionalinis teismas, neturi jokio ryšio su realybe ar pagrindinės bylos dalyku (žr. 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, Rink. p. I-289, 75 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 17 Sprendime 2003/19 nagrinėjama, ar su EB 87 ir paskesniais straipsniais suderinama Įstatymo 16/97 dėl Įstatymo 27/91 10 straipsnyje įtvirtintos pagalbos schemos, kuri buvo patvirtinta 1995 m. sprendimu, pakartotinio finansavimo 1997 ir 1998 metais, 11 straipsnio 1 dalis.
- 18 Tačiau Sprendime 2000/128 nagrinėjama, ar su EB 87 ir paskesniais straipsniais suderinama ne Sprendime 2003/195 numatyta pagalba, bet visa užimtumui skirta pagalba, kurią nacionaliniu lygiu teikia Italijos Respublika, ir jame pripažįstama, jog ši pagalba iš dalies suderinama su bendrąja rinka.
- 19 Be to, Sprendime 2003/739, atsižvelgiant į EB 87 ir paskesnius straipsnius, taip pat nagrinėjamas pakartotinis pagalbos užimtumui schemos Sicilijos regione, kurią Komisija patvirtino 1998 m. vasario 25 d. ir kuri pagrįsta Regiono įstatymu 30/97, kur numatyta pagalba visiškai atleidžiant nuo mokesčių daugiausia šešeriems metams tuo atveju, jei sukuriamos su investicijomis susijusios arba nesusijusios darbo vietos, finansavimas 2000–2006 metų laikotarpiu.

- 20 Be to, reikia pripažinti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikė jokių paaiškinimų, susijusių su kitokiu EB 87 straipsnio aiškinimu, kuris neva pateikiamas minėtuose Sprendimuose 2000/128 ir 2003/739.
- 21 Bet kuriuo atveju Komisijos sprendimai dėl kitų bylų, kaip antai sprendimai 2000/128 ir 2003/739, negali paveikti Sprendimo 2003/195 galiojimo, kuris gali būti vertinamas atsižvelgiant tik į objektyvias Sutarties normas.
- 22 Todėl penktasis klausimas turi būti pripažintas nepriimtiniu.

Dėl antrojo ir aštuntojo klausimų priimtimumo

— Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

- 23 *Todaro Nunziatina* mano, kad antrasis klausimas nepriimtinas, nes norint į jį atsakyti reikia aiškinti nacionalinės teisės aktus, o Teisingumo Teismas neturi to daryti.

- 24 Komisija ir administracija teigia, jog aštuntasis klausimas nepriimtinas dėl to, kad negalima aiškiai nustatyti, kokį Bendrijos teisės aspektą prašo aiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

— Teisingumo Teismo vertinimas

- 25 Reikia priminti, kad tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuriam tenka atsakomybė priimti būsimą sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatumus, gali įvertinti tai, ar būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, bei Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą (žr., be kita ko, 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Piaggio*, C-295/97, Rink. p. I-3735, 24 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką bei 2010 kovo 9 d. Sprendimo *ERG ir kt.*, C-378/08, Rink. p. I-1919, 73 punktą).
- 26 Pirmiausia pakanka konstatuoti, kad antrasis klausimas dėl „1997 finansinių metų termino taikyti valstybės pagalbą“ formuluotės išaiškinimo yra susijęs su 1995 m. sprendimu bei juo daromas tiesioginis poveikis pagrindinės bylos sprendimui, ir, antra, kad aštuntasis klausimas nėra visiškai nesusijęs su 1995 m. sprendimu, nes dėl jo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas gali turėti galimybę nustatyti, kiek panaudota šiame sprendime nurodytai pagalbai skirta biudžeto.
- 27 Taigi į antrąjį ir aštuntąjį prejudicinius klausimus reikia atsakyti.

Dėl pirmojo, antrojo ir trečiojo prejudicinių klausimų

- 28 Savo pirmuoju, antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo prašo išaiškinti 1995 m. sprendimą, kad nustatytų jo taikymo sritį.
- 29 Šiuo klausimu reikia pripažinti, kad 1995 m. sprendimu Komisija nusprendė nepateikti prieštaravimų dėl Įstatyme 27/91 numatytos pagalbos užimtumui schemos.
- 30 Sicilijos regiono įgyvendintos šios pagalbos schemos tikslas – sudaryti palankias sąlygas profesiniam rengimui ir darbo vietų kūrimui. Ji turėjo būti pradėta taikyti nuo 1991 m., bet Italijos vyriausybė apie ją pranešė Komisijai pagal EB 88 straipsnio 3 dalį tik 1995 m. gegužės 18 d.
- 31 Norint išaiškinti 1995 m. sprendimą, reikia ne tik išnagrinėti patį jo tekstą, kurio tik santrauka buvo paskelbta 1995 m. gruodžio 21 d. *Europos bendrijų oficialiajame leidinyje*, bet taip pat atsižvelgti į Italijos vyriausybės 1995 m. gegužės 18 d. pranešimą apie priimtas priemones.
- 32 Išnagrinėjus šiuos du dokumentus matyti, kad pagalbos priemonės, apie kurias taip buvo pranešta, yra numatytos Įstatymo 27/91 9–11 straipsniuose ir norint užtikrinti jų finansavimą buvo patvirtintas metinis biudžeto paskirstymas.

- 33 Atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo užduotus klausimus 1995 m. sprendimo taikymo sritį reikia apriboti Įstatymo 27/91 10 straipsniu.
- 34 Iš esmės šiame 10 straipsnyje numatytos dvi pagalbos užimtumui priemonės. Pirmąją sutarčių galiojimo laikotarpiui suteikiama parama, atitinkanti pagal profesinio parengimo arba profesinės patirties sutartį įdarbinto darbuotojo 30 % arba 50 % darbo užmokesčio, su sąlyga, kad darbuotojai buvo įdarbinti laikotarpiu nuo pirmosios mėnesio, einančio po mėnesio, kurį įsigaliojo Įstatymas 27/91, dienos iki 1996 m. gruodžio 31 d.
- 35 Antrąją suteikiama kintanti parama, apimanti nuo 50 % iki 25 % darbuotojų darbo užmokesčio per trejus pirmuosius metus nuo tokios sutarties sudarymo ją pakeitus neterminuota sutartimi, su sąlyga, kad toks pakeitimas atliktas per laikotarpį nuo pirmosios mėnesio, einančio po mėnesio, kurį įsigaliojo Įstatymas 27/91, dienos iki 1996 m. gruodžio 31 d., ir jis susijęs su iki šio laikotarpio įdarbintais darbuotojais.
- 36 Be to, pirma, reikia pripažinti, kad šių abiejų pagalbų negalima gauti vienu metu už vieną darbuotoją, nes norint gauti antrąją pagalbą pakeitus sutartį neterminuota, darbuotojas turi būti priimtas iki Įstatymo 27/91 įsigaliojimo dienos.
- 37 Antra, atsižvelgiant į taikomas nacionalines biudžeto taisykles pagal suteiktą pagalbą išmokamos sumos turi būti sumokamos po 1996 m. gruodžio 31 d.

- 38 Tačiau pagalbos suteikimo priežastys, t. y. pirmuoju atveju – darbuotojo įdarbinimas, o antruoju atveju – sutarties pakeitimas neterminuota sutartimi turi atsirasti iki 1996 m. gruodžio 31 d.
- 39 Be to, kaip matyti iš prie minėto 1995 m. gegužės 18 d. pranešimo pridėto aprašymo, 1991–1996 m. biudžetas, kurį Komisija patvirtino Įstatymo 27/91 10 straipsnyje numatytoms abiem šioms priemonėms, siekia 159 milijardus lirų, t. y. maždaug 79,5 milijonus eurų.
- 40 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad 1995 m. sprendime tik nustatytas biudžetinis įsipareigojimas ir nepatikslingos šios pagalbos išmokėjimo taisyklės, kurios ir toliau reglamentuojamos nacionalinėmis nuostatomis, bei joms nedaroma įtaka.
- 41 Iš to, kas nurodyta, aišku, kad į pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti: 1995 m. sprendimas turi būti aiškinamas taip, kad juo pripažįstama, jog su bendrąja rinka suderinama pagalbos schema, sudaryta iš Įstatymo 27/91 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatytų dviejų priemonių, kuriomis negalima pasinaudoti kartu ir kurių įgyvendinimo priežastys, t. y. darbuotojo įdarbinimas arba sutarties pakeitimas neterminuota sutartimi, turi atsirasti iki 1996 m. gruodžio 31 d., tačiau pagal ją suteiktos sumos gali būti išmokamos ir po šios datos, jei tai nedraudžiama taikomomis nacionalinėmis biudžeto ir finansinėmis taisyklėmis ir jei laikomasi Komisijos patvirtinto biudžeto.

Dėl ketvirtąjo, šeštojo ir septintojo prejudicinių klausimų

- 42 Ketvirtuoju, šeštuoju ir septintuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo iš esmės išaiškinti Sprendimo 2003/195 1 straipsnį, kad būtų galima nustatyti, ar pagalba, dėl kurios priimtas šis sprendimas, yra nauja pagalba.
- 43 Sprendimo 2003/195 1 straipsnyje Komisija Įstatymo 16/97 11 straipsnio 1 dalyje numatytą pagalbos schemą pripažino nesuderinama su bendrąja rinka.
- 44 Atsižvelgiant į šio sprendimo dešimtą konstatuojamąją dalį jame numatytas 1997 m. ir 1998 m. pakartotinis Įstatymo 27/91 10 straipsnyje įtvirtintos pagalbos schemos finansavimas, suteikiant papildomą 82 milijardų lirų, t. y. maždaug 42,3 milijonai eurų, sumą.
- 45 Šiuo klausimu pagal Reglamento Nr. 259/1999 1 straipsnio c punktą nauja pagalba turi būti laikoma „visa pagalba, t. y. pagalbos sistemos ir individuali pagalba, kuri nėra egzistuojanti pagalba, įskaitant egzistuojančios pagalbos pakeitimus“.
- 46 Be to, iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad priemonės, kuriomis nustatoma arba keičiama pagalba ir kurių buvo imtasi Sutarčiais įsigaliojus, turi būti laikomos nauja pagalba, o pakeitimai gali būti susiję tiek su esama pagalba, tiek su pirminiais projektais, apie kuriuos buvo pranešta Komisijai (2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Atzeni ir kt.*, C-346/03 ir C-529/03, Rink. p. I-1875, 51 punktą bei nurodyta teismų praktika).

- 47 Iš to išplaukia, kad Įstatymo 16/97 11 straipsnio 1 dalyje numačius tiek Įstatymo 27/91 10 straipsnyje nurodytai pagalbos schemai suteiktų lėšų padidinimą, šiuo atveju daugiau nei 50 %, tiek dvejais metais pratęsus laikotarpį, per kurį taikomos pagalbos suteikimo pagal šią schemą sąlygos, buvo sukurta nauja pagalba, atskira nuo 1995 m. sprendime nurodytos pagalbos. Sprendime 2003/195 Komisija tik šią naują pagalbą pripažino nesuderinama su bendrąja rinka.
- 48 Todėl po 1997 m. sausio 1 d. palikus dirbti pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartį įdarbintus darbuotojus arba profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartis pakeitus neterminuota sutartimi nebegali būti suteikiama kokia nors pagalba.
- 49 Atsižvelgiant į tai, į ketvirtąjį, šeštąjį ir septintąjį klausimus reikia atsakyti: Sprendimo 2003/195 1 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad Įstatymo 16/97 11 straipsnio 1 dalyje numatyta pagalbos schema yra atskira nuo numatytosios Įstatymo 27/91 10 straipsnyje nauja pagalba. Šiuo 1 straipsniu kliudoma teikti paramą dėl bet kokio po 1997 m. sausio 1 d. atlikto pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartį įdarbintų darbuotojų įdarbinimo arba profesinio parengimo ir profesinės patirties sutarčių pakeitimo neterminuotomis sutartimis.

Dėl aštuntojo prejudicinio klausimo

- 50 Aštuntuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo nustatyti bylos šali, kuriai tenka pareiga įrodyti, kad Įstatymo 27/91 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytoms pagalbos priemonėms, patvirtintoms 1995 m. sprendimu, skirtos biudžeto lėšos nebuvo išnaudotos.

- 51 Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 39 ir 40 punktuose, 1995 m. sprendime nurodytas biudžetas yra biudžetas, kurį Sicilijos regionas suteikė Įstatymo 27/91 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatytai pagalbos schemai, nurodytai pranešime apie priemones, ir kurį Italijos vyriausybė pateikė Komisijai 1995 m. gegužės 18 d.
- 52 Antra, reikia konstatuoti, kad 1995 m. sprendimu leidžiama įgyvendinti pagalbos schemą, ją pripažįstant suderinama su bendrąja rinka, tačiau juo atitinkama valstybė narė nėra įpareigojama to daryti.
- 53 Taigi 1995 m. sprendimu Italijos Respublika nėra įpareigojama suteikti Įstatymo 27/91 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytą pagalbą, bet jai leidžiama įgyvendinti šią pagalbą, jeigu ji vis dar to nori (šiuo klausimu žr. 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Foselev Sud-Ouest*, C-18/08, Rink. p. I-8745, 16 punktą).
- 54 Be to, kadangi nėra Bendrijos nuostatų šioje srityje, kiekvienos valstybės vidaus teisės sistemoje reikia apibrėžti įrodinėjimo būdus ir taisykles, skirtas patvirtinti, kad nebuvo viršytas 1995 m. sprendimu patvirtintai pagalbos schemai suteiktas biudžetas.
- 55 Tačiau reikia pabrėžti, kad nacionalinės valdžios institucijos turi turėti galimybę visų pirma Komisijos prašymu pateisinti mokėjimų pagal pagalbos schemą ataskaitą, Komisijai nusprendus, kaip antai 1995 m. sprendimo atveju, dėl schemas, pagal kurią valstybė narė numatė, kiek daugiausia biudžeto lėšų gali būti išleidžiama kiekvienam gavėjui pagal šią schemą.

- 56 Todėl į aštuntąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad atitinkama valstybė narė turi nustatyti bylos šalį, privalančią įrodyti, kad Įstatymo 27/91 10 straipsnio a ir b punktuose nurodytoms priemonėms, kurias įgyvendinti buvo leista 1995 m. sprendimu, skirtos biudžeto lėšos nebuvo išnaudotos.

Dėl devintojo ir dešimtojo prejudicinių klausimų

- 57 Devintuoju ir dešimtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar įstatyme numatytų delspinigių suma, kurią Sicilijos regionas turėtų sumokėti, jei vėluotų išmokėti pagalbą, turėtų būti įtraukta į 1995 m. sprendimu patvirtinto biudžeto sumą, ir, atsakius teigiaimai, kokia turi būti taikoma norma.
- 58 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia priminti, jog EB 88 straipsnio 3 dalies pirmame sakinyje numatyta, kad valstybės narės privalo pranešti apie visus ketinimus suteikti arba pakeisti pagalbą (2008 m. vasario 12 d. Sprendimo *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, Rink. p. I-469, 33 punktas).
- 59 Pagal EB 88 straipsnio 3 dalies antrą sakinį, jei Komisija mano, kad tokie ketinimai pagal EB 87 straipsnį yra nesuderinami su bendrąja rinka, ji nedelsdama pradeda EB 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą (minėto Sprendimo *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication* 34 punktas).
- 60 Pagal EB 88 straipsnio 3 dalies paskutinį sakinį pagalbą ketinanti suteikti valstybė narė pasiūlytų priemonių neįgyvendina, kol Komisija priima galutinį sprendimą

(minėto Sprendimo *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication* 35 punktas).

- 61 Šioje nuostatoje numatytu draudimu siekiama, kad pagalbos padariniai nepasireikštų, kol baigsis Komisijai suteiktas protingas terminas detaliai išnagrinėti projektą ir prireikus pradėti šio straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą (1990 m. vasario 14 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, vadinamojo „*Boussac Saint Frères*“, C-301/87, Rink. p. I-307, 17 punktas ir minėto Sprendimo *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication* 36 punktas).
- 62 Iš to išplaukia: kadangi pagal 1995 m. sprendimą Įstatymo 27/91 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatyta pagalbos schema pripažįstama suderinama su bendrąja rinka tik nuo šio sprendimo datos, dėl bet kokio pavėluoto pagalbos mokėjimo gali būti skaičiuojami delspinigiai tik nuo po šios datos mokėtinos pagalbos sumos.
- 63 Antra, kaip matyti iš atsakymo į aštuntąjį klausimą, pripažinus teisę į delspinigius pavėluoto pagalbos sumokėjimo atveju šiems delspinigiams taikomos taisyklės ir normos reglamentuojamos nacionalinėje teisėje.
- 64 Vis dėlto reikia patikslinti, kad 1995 m. sprendimas susijęs tik su Įstatyme 27/91 numatytos pagalbos priemonėmis, konkrečiai kalbant, su jo 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktais, neviršijant biudžeto lėšų, numatytų Italijos vyriausybės 1995 m. gegužės 18 d. pateiktame pranešime apie priimtas priemones.
- 65 Tačiau delspinigių, mokėtinų pavėlavus sumokėti minėtas pagalbos priemonės, suma negali būti laikoma nei kaip visa pagalba, nei kaip jos dalis ir todėl negali būti mokama iš jai skirtų biudžeto lėšų.

- 66 Iš to, kas nurodyta, aišku, kad į devintąjį ir dešimtąjį klausimus reikia atsakyti: įstatyme numatytų delspinigių suma, kurią reikėtų sumokėti pavėluoto 1995 m. sprendimu patvirtintos vėlesniam už šį sprendimą laikotarpiui pagalbos išmokėjimo atveju, neturi būti įtraukta į šiuo sprendimu patvirtintą biudžetą. Delspinigių norma ir jos taikymo taisyklės turi būti reglamentuojamos nacionalinėje teisėje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 67 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. 1995 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimas SG (95) D/15975 dėl 1991 m. gegužės 15 d. Sicilijos regiono įstatymo Nr. 27 dėl užimtumo rėmimo (Valsybės pagalba NN 91/A/95) turi būti aiškinamas taip, kad juo pripažįstama, jog su bendrąja rinka suderinama pagalbos schema, sudaryta iš 1991 gegužės 15 d. Įstatymo Nr. 27 dėl užimtumo rėmimo 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatytų dviejų priemonių, kuriomis negalima pasinaudoti kartu ir kurių įgyvendinimo priežastys, t. y. darbuotojo įdarbinimas arba sutarties pakeitimas neterminuota sutartimi, turi atsirasti iki 1996 m. gruodžio 31 d., tačiau pagal ją suteiktos sumos gali būti išmokamos ir po šios datos, jei tai nedraudžiama taikomomis nacionalinėmis biudžeto ir finansinėmis taisyklėmis ir jei laikomasi Komisijos patvirtinto biudžeto.

2. 2002 m. spalio 16 d. Komisijos sprendimo 2003/195/EB dėl pagalbos schemos, kurią Italija ketina įgyvendinti skatindama užimtumą Sicilijos regione – C 56/99 (ex N 668/97), 1 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad 1997 m. gegužės 27 d. Įstatymo Nr. 16, kuriuo patvirtinamos išlaidos ir leidžiama naudoti 1997 finansinių metų regiono biudžeto bendrųjų lėšų rezervą, 11 straipsnio 1 dalyje numatyta pagalbos schema yra atskira nuo numatytosios 1991 gegužės 15 d. Įstatymo Nr. 27 dėl užimtumo rėmimo 10 straipsnyje nauja pagalba. Šiuo 1 straipsniu kliudoma teikti paramą dėl bet kokio po 1997 m. sausio 1 d. atlikto pagal profesinio parengimo ir profesinės patirties sutartį įdarbintų darbuotojų įdarbinimo arba profesinio parengimo ir profesinės patirties sutarčių pakeitimo neterminuotomis sutartimis.

3. Atitinkama valstybė narė turi nustatyti bylos šali, privalančią įrodyti, kad 1991 gegužės 15 d. Sicilijos regiono įstatymo Nr. 27 dėl užimtumo rėmimo 10 straipsnio a ir b punktuose nurodytoms priemonėms, kurias įgyvendinti buvo leista Sprendimu SG (95) D/15975, skirtos biudžeto lėšos nebuvo išnaudotos.

4. Įstatyme numatytų delpinigių suma, kurią reikėtų sumokėti pavėluoto Sprendimu SG (95) D/15975 patvirtintos vėlesniam už šį sprendimą laikotarpiui pagalbos išmokėjimo atveju, neturi būti įtraukta į šiuo sprendimu patvirtintą biudžetą. Delpinigių norma ir jos taikymo taisyklės turi būti reglamentuojamos nacionalinėje teisėje.

Parašai.